

Čís. řad. 564
Skup. / číslo: /

EDICE EROTICKÁ.

ORNAMENTACE PRO TUTO KNÍŽKU
KRESLIL V. H. BRUNNER.

POŘÁDÁ A VYDÁVÁ PŘEMYSL PLAČEK V PACOVĚ.

EDICE EROTICKÁ.

FRANT. S. PAUKNER:

ZMAŘENÉ DUŠE.

POŘÁDÁ A VYDÁVÁ PŘEMYSL PLAČEK V PACOVĚ.

TISKEM PETRA FRANKA V TÁBOŘE.
VYDÁNO V ČERVENCI 1917.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAZENA.

SVÝM DRAHÝM RODIČŮM
NA DŮKAZ VDĚČNOSTI A LÁSKY.

KONEC NADĚJÍM . . .

Obrázek z našeho venkova.

Ranní paprsky probudivšího se letního slunce přehouply se přes vysoké koruny štíhlého lesa, rozletěly se po dalekém lánu polí a zapadly do tiché vesničky Hostavic. Pozlatily střechy nízkých domků, zalezly do jich došků, ozářily malé, čistě umetené dvorky, sedly si na kamenná jich zápraží, jakoby, přes noc schladlá, svým dechem znova zahřáti chtěly. Mihalo se teplé zlato paprsků těch, poskakovalo a v ně ihned sběhly se, jak do teplé koupele, na střechách vrkající holoubci a na dvorku rozčechrané slepice. Z chlévů táhlé vycházelo bučení, chrastily řetězy a odvázaný dobytek na pastvu ze dvorů vyháněn byl rozespalými pasáčky.

Všude bylo ticho, nedělní ticho, čisto a zameteno.

Starý Bláha vyšel na zápraží svátečně ustrojený. Boty leskly se mu, kol krku bělal se proužek bílé, čisté košile, přehnuté přes hedvábný šátek pod bradou na uzel zavázaný, jehož cípy zastrčeny byly pod vestou k ramenům. Na tváři, pečlivě oholené, spokojený, tichý spočíval mu klid a kol úst, jak stín, pohrával si malý, dobrácký úsměv. Silně prošedivělý vlas, pod kulatým kloboukem stlačený, trochu nahnutá postava a četné vrásky v čele, ve tváři a v týle vrýsnuté, dávno přelétlých šedesáti let byly svědkem.

Stanul na dvoře a na něj se zahleděl. Hejno umouněných vrabců převalovalo se v písku u stodoly, křídélkama sekali, oštipovali se, křičeli, brzy na vrata, brzy na střechu, brzy zas na zem lítali, o kus sousta se hašteřili, za sebou skákali a zle mezi sebou si vedli, jakoby se srovnat nemohli. Slepice kol nich, vážně hlavou pokyvujíc, krákorala, očkem mžourala — v tom jeden vrabčák v cestu se jí připletl, klovnout jej chtěla, leč hrrr! — celé hejno za křiku na střechu vyletělo a tam spoustu cvrlikajících nadávek na slepici vysypalo.

Bláha usmíval se a denně opakující se výjev dnes teprve jakoby jej upoutal.

Z boudy protáhl se černě skvrnitý pes, přední tlapky natáhl, hlavu v ně položil, ve hřbetě se

prohnul, zívl a již skokem byl u Bláhy. Vyskakoval, ocasem vrtěl, vesele kňučel, na zadní nohy se stavěl, kol něho se otíral, k nohám se mu tlačil, až Bláha za uši jej vzal, na hlavě potřepal a se slovy: »Jdi, hloupý, celého mne zamažeš,« od sebe odstrčil. Pes jakoby porozuměl, sedl si, hlavu natáhl a zvědavě zadíval se na Bláhu.

»Běž — ať něco ještě dostaneš,« ukázal mu tento rukou ke světnici.

Pes vyskočil a vběhl do ní. —

Smolná, pryskyřicová vůně na dvoře srovnaného dříví, do něhož paprsky slunce padaly, šířila se vzduchem. Slepice pod ním zalezlé v prachu se pelešily, vedle jiné, ve slámě hrabaly.

»Putěm — putěm . . . .« rozlehlo se dvorem.

Na všech stranách peruti zasvištěly, křídla zamávala, holubi se střech slétli, slepice s natažennými krky běžely, husy se hřmotně rozkýhaly, kachny se rozkolébaly a vše běželo pod sprchu padajícího zrní, jim Bláhovou z hrubé sukně házeného. Ve chvilce vše bylo kol ní, když v zahrnuté sukni zrno nesouc, u muže se postavila, v ně sáhla a je rozhazovati začala. I vrabčáci se přátelili — a v chlívku na její hlas úsečné ozvalo se zarochání. Tak dobře vše znalo hlas svojí hospodyně.

Postavy menší svého muže, o něco mladší, tváře ustarané, rukou upracovaných, mozoly posázených, oka přívětivého a důvěřujícího, jen

tak tak na rychlo oblečena, vyběhla havěť krmit. U jejích nohou vše se batolilo, zrní sbíralo, štěbetalo a křičelo. Rozházela vše, sukni vytřásla, ruce založila, dívajíc se na svornou snídani drůbeže. Sehnula se, kachnu chytla, potěžkala a poplácala, za chvíli husu zas, peří vytrhla a prohlížela.

»Na škubání ještě času dost,« obrátila se k muži.

Právě vyndaval z kapsy krátkou dýmku, nacpával ji a tabák v ní prstem pěchoval.

»Dost času, dost, taky jsem koukal,« hlavou pokývl.

»Počkej, tatínku,« oprašovala si ruku o ruku hospodyně, »máš peří na kabátě. — Tak . . .« a foukla do pírka ve vzduchu se vznášejícího.

»Podívám se ještě do polí,« nacpav dýmku podotknul Bláha. » Na mši svatou času dost — ještě ani nejeli pro velebného pána.«

»No, jdi — podívej se tam — přijď však brzo.«

»Přijdu. — Počkej, Dunaje vezmu s sebou. — Dunaji . . . .« obrátil hlavu k světnici.

Pes vyběhl a skákaje, šel za hospodářem. Ten stavěl se ještě ve stáji.

»Václave,« volal na prahu, »až nakrmíš, obléknì se.«

»Obléknu — — ó, to buďte bez starosti,« zasmál se Václav, koně vichem slámy po hřbetě utíraje. Byl pouze v kalhotech, bez kabátu, bez vesty, ve všední barevné košili.

»Tak dobře,« poznamenal Bláha k odchodu se obraceje.

Ještě ani nezavřel za sebou skřípající vrátka a již letělo za ním ze stáje: »Já mám koně — vraný koně — —«

Ohlédl se, rty k úsměvu spokojenosti se mu stáhly a z nich: »Věru, dobrý to hoch, ten Václav,« vyklouzlo.

Vešel do polí . . .

Dunaj hopsal vesele před ním, při zemi čenichal, boltce natahoval, chřípě rozšiřoval, ocasem prudce švihal.

Slunce zatím krvavě vyhouplo se již na východě. Vlasy paprsků jeho proplétaly se v dozrávajícím obilí, pálily v zlatá zrna zralých klasů, v nich se houpaly, do nich padaly, v nich hořely. Obilí v jich lesku, jak lehce rozčeřené moře se vlnilo, prohýbalo, ostře plálo, mateřídouška na mezi, rosou skropené, voněla, jitrocel v ulehlé se týčil trávě, chudá maceška v obilí se krčila, divoký svlačec v bramborách se točil, krvavý vlčí mák v pšenici hořel, červené hlavičky zeleného jetele k sobě stuleny, zdaleka čerstvou se hlásily vůní, na nich hejno přelétalo včel, k nim se tlačilo a tisklo, na nich drobnýma hrabalo nožičkama, pracovalo, z nich odlétalo, nad nimi bzučelo a v nich se ztrácelo. Ko-

koptev, v brázdě skrčená, tiříkala, rozběhlé dítky volajíc. Dunaj stanul, ocasem zavrtěl, hlavu nadzdvihl, skrčil se a již letěl brázdou. S křikem povylétla koroptev, k zemi zas padla, před ním se táhla, křídlo dolů, nohu vlekouc, sténala a belhala se, v zelených trsech bramborové nati se proplétajíc. Skočil po ní — frrr! — u hlavy vzlétla mu vzhůru. Udiven hleděl za ní.

»Hloupý jsi, Dunaji, hloupý,« smál se starý Bláha, dýmčičku v bezzubých téměř ústech drže, »koroptev snadno tebe ošálí. Nevěř jí, že kulhá. To jen tebe mámí. Dobře však tak — proč chceš jí ublížiti, v ničem ti nepřekáží. Kdybys ji chytil, kdo postaral by se o její mladé?«

Nad jetelištěm zatřepetal se skřivánek. Perličky písně padaly mu z hrdélka dolů, jásavé, radostné, trilkující . . . . letěl výš a výše, hrdélko stále plné písní . . . menšil se, menšil — již jen nepatrně křídélkama pohyboval . . . pak ustal . . . . jako kulička, jako bod se ve vysokém ztrácel nedohlednu . . . . k nebesům se vznášel . . . . jeho chvalozpěvy stále se ještě vzduchem chvěly a třásly. Ztrácel se Bláhovi víc a více — již jej neviděl; jen jásavé písni jeho naslouchal. Zněla tišeji a tišeji, velebněji a velebněji . . . . zmlkala . . . . tiše . . . . dlouze zmlkala. — — — Po chvíli náhle zavzněla blíže, radostně, třepetala se opět, perlila . . . níž a níže — — — ptáček se snášel dolů — — — zněla opět v plném jasu, v plném svitu — — — — teď protáhla se, tence, dlouze a — ptáček šipkou spadl v rozvlněné klasy pole.

Bláha zahleděl se v ono místo, jakoby čekal, že v něm zapadlá píseň znova se ozve.

»Hezky — ba věru hezky jest dnes tady,« rozvlnil povzdechem stará prsa.

Ostrá, sytá zeleň v údolí se táhnoucích luk, jak stuha protínala šedou rovinu polí. Blatouchy v zeleni jich ostře se žloutly, pomněnky u šplounajícího, v nich se vinoucího potůčku se modraly, jemný z nich chládek vanul.

»Čtyřicet — plných čtyřicet roků jsem na vás hospodařil. vás vzdělával, vás osíval,« rozpovídal se sám k sobě starý Bláha, na pole a luka se zahleděv. »Čtyřicet let! Bývalo lépe, ba věru lépe, když po otci v pětadvaceti letech jsem se vás ujímal. Ó, tehdy — hory bych byl přeskočil a skály rozlámal. Byly jste svědkem mnohého veselého i smutného, byly jste svědkem mého potu do vás zapadajícího, byly jste příčinou mých mozolů — ale vděčím vám za to. Ve vás jsem skládal svoje naděje, s Aninkou vás ročně obracel, na vaši odměnu úrody se těšil, s vámi celý život jsem strávil. Bylo kdysi lépe — bylo — když Aninku jsem si sem prvně přivedl jako svoji ženu a zde — ano, zde na tomto vršíčku když jsme prvně na našem hospodářství usedli. Byla mladá, hezká a dnes chuděrka — také již

udřená, jako já k zemi skloněná; stále však dobrá, hodná — stále moje Aninka. No — letos po tolika letech se s vámi rozloučím; nadobro sice ne — ale přece . . .«

Nedělní, teskný klid sedl na mlčící přírodu. Bláha svěsil hlavu, zamyslil se a vzpomínal:

Před čtyřiceti roky oženil se s Aninkou — (jak stále svoji ženu nazýval) — a převzal hospodářství. Byla z vedlejší obce, ne příliš bohatá, srdce však na pravém místě a jeho měla ráda, hodně ráda. Hospodařili spolu, nikdy si neublížili. — Po třech letech narodilo se jim děvčátko. Jako proutek z vody rostlo, kvetlo a sílilo, jich štěstím bylo, ale v šestém roce smrt zavřela mu oči. Zoufalstvím plné byly jejich duše. — — — Léta míjela, deset roků jich manželství uplynulo, dvanáct . . . . náhrada za zemřelé děvčátko nepřicházela. Pro koho hospodaří, pro koho dnem nocí lopotí? V úzkostech spolu sedávali, sobě žalovali, za dítky prosili. — Po třináctém roce narodil se Václav. Zdravý, silný! Štěstí znova usedlo na jich práh a již více je neopustilo. Václav rostl, mohutněl — v jedenadvaceti letech vojenskou čepici mu páni dali a tři roky jej u sebe nechali. Bláha bál se o jediného syna, na vojnu se vyptával a vždy o něho strachem se chvěl. Za Václava se ženou se modlil, by Bůh mu sílu dal vše ve zdraví přečkat. A Václav přečkal vše. Vrátil se ztýraný síce,

bledý, tváří vpadlých, vychrtlý — však zdráv, vesel a stále tak tichý a hodný. Kalné vlny života vojenského jeho duše se nedotkly. Brzy tváře jeho znova zdravím se začervenaly a oči oživly novým leskem ohně a žáru. Ký div, že do nich zakoukala se Stázička souseda Nekoly, půlláníka. To však nevadilo. Když on brał si Aninku, také nebyla nejzámožnější, proč by tedy nedovolil Václavovi vzít si Stázičku, když tak se mají rádi. Jiných dítek nemá, peněz nepotřebuje — rád jim na podzim požehná. Bude u nich výměnkářem, odpočine svým utahaným kostem, pomůže jim v hospodářství, Aninka také — no, dobře se budou snášet. Letos ještě požne, sklidí, na podzim zaseje a pak — ať Václav se Stázičkou hospodaří již sám. Napracoval se dost, dost se nastaral, léta již jsou zde — rád si nyní trochu pohoví. Dohlížet mladým bude doma, v polích — ty přece jenom úplně neopustí! — a půjde to hospodářství v rukou Václavových také dobře.

»Ještě letos,« pohladil k němu se sklánějící klasy, »si vás odvezu, napřesrok již Václav.« —

Z věžičky kaple, za ním ležící vesničky, rozlehl se hlas zvonu. V této době málokdy se ozval. Jen v několika dnech v roce, kdy tam mše sv. byla sloužena. Dnes zněl velebně, jasně a slavnostní jeho hlas v drobných úderech nesl se přes v tichu složené střechy chalup a statků, da-

leko do zamlklých polí, až v houštině blízkého se tratil lesa.

Byla pout!

Z komínů šedé sloupce kouře v obláčcích vzhůru vystupovaly, bledly a se tratily, v polní cestě vzadu jednotvárný rachot vozu se ozýval, na němž, na slámě dekou přikryté, hosté se tlačili, na kolenou malé dítky drželi, pes kdes zaštěkal, hlasy se ozvaly a od lesů roztroušené postavy, tu dvě, tu tři, tam celá jich skupina, ženy, děti, muži, všichni svátečně oblečeni, ubírali se k Hostavicům.

»Čas, abych se vrátil,« k sobě promluvil Bláha a obrátil se. »Václav bude již dávno hotov.«

Myšlenky k němu opět se mu zatoulaly. Teplo blaha rozlévalo se mu v prsou, v hlavě bylo lehko, ničím nebyla zatížena, žádnou těžší chmurou, žádnou větší starostí. Tak si přál spokojen býti v stáří, takového ovoce chtěl se dočkati na svém synu. A dočkal se ho! Vše bylo dle jeho přání, dle jeho vůle, nic v cestě jeho nadějím ve spokojené stáří nestálo, nic jeho naděje v teplý sňatek jeho syna nekalilo. Pravda, bál se nastávající nevěsty, ale Václav vyhlédl si hodnou. Jen ten Josef Kunešů — —

»No — však on zmoudří,« pohodil rukou Bláha. —

Kuneš spolu s Václavem rostl, s ním do školy chodil, na vojně byl a z ní s ním se vrátil. Otce

ztratil již v mládí a matka v slabých rukou jej udržeti nemohla. Toulával se, toulával, prchlým i zlým býval, kdys ránu ve tvář v hádce dostal — a vojna podryla jeho duši na dobro. I pití tam přivykl. — V době, kdy Václav se Stázičkou chodil, i on k její chalupě se zatoulal. Ani slyšet o něm nechtěla. Vyhrožoval jí, vyhrožoval i Václavovi, zapřísáhal se, celé noci pod jejími okny stával a na Václava čekal. Tím více Stázička se mu vyhýbala, tím více na něho zanevřela, protivil se jí, bála se ho, bála se i o Václava. V napilosti Kuneš, že veselku zkazí, se zaklínal.

»Ale nezkazí,« pomyslil si Bláha.

* * *

Před kaplí jak na makovém poli bylo pestro a živo. Ustarané tváře se vyhlížely, oprýskané rty modlitbu odříkávaly, věčně nedůvěřivé oči se pozdravovaly — — jinoch dívku hledal, dívka po jinochu se otáčela. A tam u plotu Václav se Stázičkou! On velký, štíhlý a ona — toť diblík usedl jí v očkách a růže rozvily jí v kulatých tvářinkách!

»Poslední dnes, Stázičko, pout za svobodna.«

»Za rok sama, Václave, vystrojím ti velkou — a jak veselou.«

Kolem lid se tlačil, hrnul, valil a domů se rozcházel.

»Václave,« zaklepal v tom starý Bláha na jeho rameno, »Kuneš dole ve vsi pije, prý na vztek, u žida.«

»Nerozumný hoch!« —

Vmísili se mezi ostatní a s nimi docházeli k domovu.

»Odpůldne půjdem si naposledy v mládenectví zatančit,« smál se Václav na prahu Stázinčiny chalupy. »Přijdu pro tebe.«

A přišel. Sotva odpoledne z rozevřených oken hostince vyrazily první veselé zvuky plechových nástrojů, zadupl si, zavýsknul a již spěchal pro kabát.

Bláha se ženou mu pomáhal.

»Tak, Václave — tak — a Kuneše, kdyby tam přišel, si nevšímej; raději mu ustup. Není mu co věřit.«

»Nemám kdy, maminko, na Kuneše myslit — mám plnou hlavu Stázičky!«

»Tak — s bohem, dítě — s bohem!«

»S bohem, tatínku!« — a již Václav spěchal pro Stázičku.

Zahleděli se za ním. Slušelo mu to.

»Vidíš, Aninko, i my tak bláznívali.«

»No mládí — mládí — horká krev — jako víno. Všechno k stáří přejde.

Usedli u stolu a vzpomínali . . . .

Hudba do oken jim padala . . . .

»Vidíš, Aninko, jako před čtyřiceti léty. Tehdá také posledně jsme byli svobodni, dnes posledně jsme na statku. Ach, tehdá — pamatuješ, Aninko, tehdá jak jsme tančili? Dnes již by to nešlo — nohy již se tak neohýbají . . .«

Začal u stolu starý Bláha nohama šoupat, povstal, sehnutý v zádech se rovnal, rukama tleskal, nohu jednu ke druhé dle dopadajícího sem taktu rozvířené hudby táhl, v kříži se prohýbal, hlavou kroutil, k ženě se natočil, ruku jí podal, usmál se na ni, dobrácky usmál, k sobě přitáhl a již točil s ní, šoural a rejdoval . . . .

V hostinci to juchalo, výskalo, skákalo a tančilo, až strop se otřásal! Mládí proudilo krví, krev žilami, žíly trhaly tělem! Podkovénky o podlahu řinčely a cvakaly, ruce se zvedaly, oči hořely, ústa se smála, hudba vířila a pivo se perlilo . . . .

Stázička jen hořela. Václav k srdci ji tiskl, až závrať ji v kruhu tančících pojímala.

»A júúúch— júch!«

Kuneš! Rovnou potácel se k Václavovi.

»Dáš mně Stázku! — Pusť ji!!«

Václav ustoupil. Kuneš ke Stázičce, za ruku ji chytil a do kola táhl.

»A júúúch— ju —júch!«

Vzpírala se. Trhl s ní, prudce trhl! Vymkla se mu. Zaklel.

Chytl ji znova. Třásla se v jeho rukou, bála se ho, bála se jeho krví zalitých očí. Proud lihovin vdechl jí ve tvář. Vytrhla se mu a za Václava skočila.

»Sem s ní!« vyhrkl Václavovi do očí.

»Josefe . . .«

Ve tvář pěstí Kuneš jej udeřil. Odtrhnout jej druzí chtěli a zadržet . . . .

»Hrome! — holoto bídná!« zařval, na Václava znova se vrhaje.

Nůž blýskl se mu v ruce — — — — —

»Bláho! — Bláho!« zahřměl kdos pod okny. »Syn váš bodnut!«

»Kriste Ježíši!« vzkřikl a ženu pustil Bláha. K hospodě letěl ale tam — již chladla mrtvola jeho zavražděného syna . . . . .

JEDNA Z MNOHA JINÝCH.

Povídka z mořských lázní.

»Jak květ bílé lilie byla jasná,« vyprávěl mně můj lázeňský přítel, když usedli jsme v drobný písek moře, »jak časně jarní lístek bledé sasanky chvěla se v mých loktech, když stápěl jsem se v jejích pomněnkově modrých očích. Byla dětská, dětsky krásná a její jasné zvuky mladistvého smíchu zněly čistě, jak stříbro ptačího hrdélka. Bál jsem se přitisknouti ji k sobě, byla útlá, něžná, ač srdce moje touhou tlouklo k sobě ji strhnouti, ve spáncích krev mně bila nedočkavostí ji uchopiti a svými silnými pažemi k sobě ji přimáčknouti tak, až dech zatajil by se v jejím dlouhém, bělostí prokvétajícím krčku.

Přijela z Berlína. Vedle mne bydlela, vedle mne v zahradě, při denních koncertech promenádních, sedávala, všude jsem ji stopoval, všude jsem ji viděl, ať v mořské koupeli, ať při snídani, ať při hrách, ať při sportu a vždy veselou, s tváří jasnou, s očima spokojeností a klidem zářícíma.

Brzy i její rusá hlavinka po mně se otáčela. Spřátelili jsme se.

Celý den věnovali jsme se sobě, do zátiší po

břehu mořském sami, ruku v ruce, jsme odcházeli, hudbě se vyhýbali, zrakům hostí se ztráceli, samotu a ticho hledajíce. Den byl nám krátkým k rozmluvám, noc dlouhá k odloučení. Hluk restaurací, veselý smích lehce oděných hostí, dusot koňských kopyt, vrzání dvoukolek v čerstvě shrabaném písku cest, společné obědy, nově vynalezené druhy sportu— to vše stávalo se nám příliš hlučným, příliš živým a křiklavým pro ticho našich duší.

V odloučenosti tohoto všeho byli jsme šťastni. Sami, v objetí naslouchajíce šplouchání běhajících vlnek, hleděli jsme v kolébající se oblohu dalekého moře, sami v drobném písku jsme běhali a ona bosýma nožkama, jak děcko v něm skákala, ručkama jej zvedala, přesypovala a do něho foukala. V koupelích s vlnkami jsme si pohrávali, do nich tloukli, je rozráželi, na nich se houpali — a v tom dětství byli jsme neskonale šťastni. Dětmi jsme byli, dětství lásky se na nás usmívalo.

Za večera, kdy větřík z moře vanoucí nám chladil — rozpálené touhou a žízní polibků — rty, usedli jsme spolu, ve hvězdnaté se zahleděli nebe, hlavy k sobě sklonili a já v šepotu ssál v sebe teplo vůně jejího spleteného vlasu.

Den za dnem plynul nám v tichu a klidu, a pobyt v lázních zdál se mně dvojnásobně krásným. Štěstí naše ničím kaleno nebylo, z každé

větvičky, z každého lístku na nás se smálo, z každé vlnky na nás volalo, z každé hvězdy na nás se dívalo. I měsíc za tichých, teplých večerů se u nás zastavil dříve, než-li na povrchu lesknoucí se hladiny moře si usedl a na vlnkách se kolébal.

— — — — — — — — — — — — — — —

Jednoho krásného jitra nepřišla. Hledal jsem ji — ale marně! Co se s ní stalo? Zoufalost se mne zmocňovala. U jejího bytu jsem zaklepal, mezi známými ji hledal, v zahradě na ni čekal, u moře po ní volal — vše marně! K obědu jsem sedl skleslý, s duší rozervanou. Co činit?

V tom ona! Vešla s úsměvem, zavěšena v starého pána, očí smyslných, tváře vyžilé. Stolu jsem se chytil a — zapotácel.

Kdo je on, proč ničeho mně neřekla, proč omluvu neposlala, kde byla? Jakým právem on, cizí, k ní smí se sklánět a hladit její jemnou ruku?

Kolem šli. K ní chci běžet. jemu ji vytrhnout! Jen hlavou lehce pokynula na můj pozdrav a — usedli vedle. Chtěl jsem k ní skočit, vysvětlení žádat, urážku odčinit. Její však zjev, její klid, její úsměv mě odzbrojoval.

A on — blíže k ní přisedal, k ní se tiskl, svoje lačné rty k ní nachyloval. Protivným se mně zdál, odporným, hnusným, u bytosti tak jemné, tak něžné.

Ven jsem vyrazil — pod širou oblohu běžel, tam chtěje svoje zoufalstvím plné utišit nitro.

Marně! —

Vrátil jsem se — ji však jsem již nespatřil.

Ohněm pálilo mě lůžko, věčností byla mně noc.

Ráno jsem vyběhl, dolů po schodech letěl a ona — s úsměvem podávala mně ruku.

»Angelo!« zoufale vykřikl jsem.

»Emile,« usmála se, ve mne se zavěšujíc. —

Nemohl jsem odolati, abych jí neodpustil. Byla opět dobrá, čistá, dováditá a milá. Miloval jsem ji vřele, šíleně, dvojnásobně.

Její prý byl to včera dobře známý, obchodní přítel jejího otce. Se vzkazem od něho, s polibkem od dobré matky navštívil ji — proč bych neodpustil?

Nebe lásky naší zjasnělo, duše hledala duši, srdce srdce, jehož každý úder druhému vždy patřil. Jen časem v nitru mém červ nedůvěry zaťukal, ale tiše, slabě, tak, že hlas jeho brzy zmizel a zanikl docela.

Proč bych Angele nevěřil? Mě miluje, oddaně miluje, jen po mně touží, v mých se loktech láskou chvěje, v mé oči svoji vkládá čistotu, mou hlavu ve své tiskne měkké dlaně a ji líbá, tiše, dlouze líbá. —

Po čase však utichlý červ nedůvěry byl znova bleskem vzbouřen.

Angela ráno opět nepřišla!

Snad přijel opět její přítel? Proč tak brzy?

Ptám se po ní jejího sluhy.

»Právě jakéhos staršího pána přijala návštěvou.«

Běžím ku dveřím jejího pokoje — klepu — marně!

Zoufalost zatočila mojí hlavou! Do dveří jsem vrazil, prudce, silně vrazil — a ona — na koleně známého mně smyslníka seděla v nedbalkách . . . .

Vykřiknout jsem chtěl, ji chytit, uhodit, k ní skočit —

Probudil jsem se ve svém pokoji.

Těžký sen ležel na dně mojí duše a tížil moji hlavu; horečka v ní ještě lomcovala.

»Co se dělo se mnou?«

»Od slečny Angely přinesli jsme vás v bezvědomí,« ozval se u mojí hlavy lékař.

»A ona?«

»Odjela.«

»Kam — a s kým?«

»Do Berlína, s oním starým pánem.«

▽

POHÁDKA ZÁMECKÉHO PARKU.

Pod mohutnými kaštany tichého zámku baronů Dolenských bylo živo. Přijeli jeho majitelé, sjeli se hosté, vrátili se mladí baronové, jichž příchodem rozprchla se vždy zamlklost celého zámeckého okolí, nový život všude se rozproudi a každý kout oživl. Všichni sešli se k odpolední svačině a usedli ve stínu letitých velikánů.

Slunce hřálo a jemně telelícími se listy padalo na přikrytý zahradní stůl, ploužilo se po širokých kobercích pestrých květů a po hustém víně vkrádalo se do oken bílého zámku; přehoupnouc se přes vrcholky daleko vonících lip, nad jeho dveřmi usedlo na široký balkon, v zeleni břečtanu a ve květech jemného svlačce skrytý, na němž seděl majorátní pán, mladý baron Kunata, dokuřující cigarettu a zamyšleně hledící do stříbra před zámkem vysoko stříkajícího vodotrysku, s nímž paprsky slunce duhově si pohrávaly a jež na hladinu padajíc, zvonivě v ní šplounalo a zlaté rybky, v ní se vyhřívající, chladilo. Široké listy begonií, ohnivé květy pelargonií skláněly se k zemi, na větvi ptáče před dřímotou pocvrlikávalo, u stolu ležící pes jen chvílemi oči otevřev, po mouše lapnul, až mu zuby cvakly, převrátil se, hlavu natáhl a spal zase dále s vyplazeným jazykem. Malá pěnkavka v bělavém písku zametené cestičky poskakovala, společnost očkem si prohlížela, ke stolu přikradla se a sbírala drobty, se stolu panstva padající.

Teplé letní odpoledne tetelilo se vzduchem...

Mladý baron Kunata dokouřiv, zbytek cigaretty s balkonu shodil, narovnal se a rozhlédl se přes koruny lip a kaštanů k blízkému městečku. Na malém se zvedalo proti němu vršku, černé jeho střechy jakoby v jedno splývaly a jen věž kostela trčela z něho mlčky k nebesům. Vše zrakem přelétl, rychle, nedbale jaksi a oči jeho utkvěly na vzdáleném domku postranní ulice, s vrchu se sklánějící. Viděl v něj, jakoby mu ležel na dlani.

Malý domek, bílý, s třemi okny do ulice, při něm čistý dvorek, s kaštanem v koutě a s dřevěnou ohradou v čele, z níž do ulice vedla malá vrátka. Mezi těmi denně stávala ona! Štíhlá, velkých, jasných očí, svůdných rtů, světlých vlasů, plná života a mládí, jež k sobě lákalo, k objetí vábilo a jejíž čisté čelo svádělo k polibku. Bylo to maloměstské dítě prostých mravů, prosté duše, plné čistoty a kouzla, s jakým ještě nikdy nesetkal se v ozářených salonech a na parketách starých zámků.

Denně jezdíval mimo na koni. Stávala před

vrátky neb na dvoře v bílém živůtku, prostovlasá, s jasným pohledem a s úsměvem dítěte na rtech. Hledívala na něho jako na pohádkového prince, jenž z hradu si mezi lidi časem vyjel. Uniforma hulánského důstojníka slušela mu, na rtech černaly se mu krátké vousky, pod nimiž při úsměvu bělaly se zdravé zuby. Mladého koníka lehce pošlehávaje, v sedle se houpal, štíhlý jako panna, rovný jako jedle. Vyjížděl ze zámku v pravidelnou hodinu. Vlasta těšívala se na něho a kdykoliv přejel — dlouho hledívala za ním.

Bývalo to k večeru, kdy slunce již zapadalo a letní podvečer osvěžoval krajinu. Zavřela za sebou vrátka čistého domku, do oken poslala bělovlasé matce polibek a rozběhla se do volné přírody; bloudíc po vrších, po lukách a mezích, trhala květy, vázala je v kytku, zpívala si jako ptáče, až došla k lesu. Tam dala květy rozpjatému na kříži Kristu za skloněnou hlavu, krátce se pomodlila, v potoku lesknoucí se rybky prutem honila, na břehu v drobném písku si hrála a v křoví plašila malé ptáčky.

Lesy byly jí rájem a svatyní. V nich se toulala, zpívala, na jich mechu tančila, válela se po po něm, v nich trhala květy, sbírala jahody a maliním zdobila si husté vlasy. Dětská její duše nořila se v jich kouzlo a v nich cítila se volnou a šťastnou. Všechny svoje dívčí sny i touhy v

jich stínu spřádala, naslouchajíc tajemnému šelestu jejich větví a hukotu pokyvujících se hlav. V lesích bývala sama, nerušena, neviděna, volná a svoje. Celý den těšila se na večer a jakmile nadešel, v ně spěchala.

Jednoho jarního dne, plného úsměvu a lásky, baron Kunata podél jich domku nejel. Čekala opět dlouho na něho, ale marně. Rozběhla se zase k lesům. V hlavě jí cos hučelo, podoba jeho vyvstávala jí stále před očima. Potřásla hlavou, poskočila si, rukama zatleskala, usmála se, aniž věděla proč — ale v hlavě hučelo to stále.

Usedla pod strom. Nebylo jí do smíchu a veselí. Přivřela oči ,jakoby snila . . . . V duchu viděla stále jeho, štíhlého, s úsměvem na rtech, prince pohádek ze svého dětství, jež jí matka šeptávala. Zamyšlena snila dlouho, nehybná a tichá. Náhle povzdychla, až bílý kabátek na mladých prsou se jí zavlnil a zvednouc oči — div nevykřikla! O strom podepřen, na ni usmíval se baron Kunata! Zúmyslně zatoulal se za ní v tiché lesy.

Tím dnem začly jich sny a jich láska. — —

— — — — — — — — — — — — — — — —

»Kunato!«

Na balkoně protrhl se baron Kunata ze snů a vzpomínání. To volala jej sestra dolů do zahrady.

Slunce zatím zapadalo již za stromy, sklánělo se k lesům a teplý podvečer připomínal dobu

her a sportu. Rozhlédnuv se ještě jednou přes zámecký park ke vrátkům bílého domku pod ním ležícího městečka, sestoupil mezi ostatní.

Brzy rozběhli se parkem. Široké cestičky, posypané pískem, oživly jich hovory a smíchem. Jedni zašli k hřišti, druzí ke skrytému v olšinách jezírku, v jehož zrcadlící se hladině větve se odrážely. Kunata odvázav lehkou lodičku, skočil do ní, za ním kontessa Eliška, host ze sousedního zámku — a již vesla zašplounala na jezírku.

Ticho bylo kolem, jen na břehu stromky vlnkami jsouce rozkolébány, se rozšuměly, slípky, z rákosí vyplašeny, vzlétly a na louce srna trávu přestala trhat, zahleděla se na lodičku, jak labuť se houpající a na vesla, s nichž při zvednutí voda v hladinu srčela, zvonila, až kruhy na ní se dělaly a rozběhnouce se, v zátočině leknínem si hrály.

Kunata toho ničeho si nevšímal. Zamlklý, klidně vesloval a jen na vodu hleděl, jakoby před ním nebylo kontessy Elišky.

»Kunato, proč tak dnes jsi smuten?« vytrhla jej náhle.

»Ani nevím, Eliško.«

»Zpívej zase, Kunato, jako jsi včera zpíval.«

»Dnes nemám chuti.«

V tom zabořil tak prudce vesla v hladinu, až se loďka rozkymácela.

»Kunato!« vzkřikla Eliška.

»Neboj se.«

Zas ticho . . . .

»Těšíš se, Kunato, na zítřejší hon?« vyrušila ho Eliška znova.

»Ne.«

»Ani když já při něm budu?«

»Pak ano.« Sám nevěděl, zda si zalhal, či zda mluvil pravdu. — — — — —

Kontessa Eliška byla jeho snoubenkou, určenou mu dle patricijských zvyků rodičů, již v jeho mládí. Jsouc jedinou dcerou sousedního majitele panství, byla dle zdání otců nejvhodnější, jež vyhovovala podmínkám cti, bohatství a jména starého roku baronů Dolenských. Určena byla baronu Kunatovi v době, kdy toho ještě ani nechápal. Již jako děti se stýkali, spolu rostli, navštěvovali se a tak sobě zvykali. Kunata Elišky si vážil, byla mu nepostrádatelnou společnicí, rád vždy ji viděl, ale v poslední době obraz prosté Vlasty vzpomínku na ni v jeho srdci do pozadí zatlačoval. — — — — — — — — — — — —

Hlas rohu z dolejších stájí, oznamující, že koně k večerní vyjížďce jsou připraveni, rozlehl se parkem.

Kunata přirazil ku břehu, přivázal lodičku a omlouvaje se pro dnešek Elišce, odevzdal ji péči svého bratra. Dnes půjde prý si odpočinout do svých komnat.

Dole pod zámkem za chvíli zadupali koně, zaskřípala vrata a park zase sesmutněl. Kunata se obrátil a spěchal postranními cestičkami za jezírko, až tam v nejzazší cíp, kde malá dvířka ve zdi vybíhala do polí. Tiše je otevřel, rozhlédl se a již u něho byla očekávající jej — Vlasta!

Podél zdi šli spolu, ruku v ruce, až k lavičce, pod širokými větvemi staletého dubu za šeříkem skryté, kde v poslední době scházívali se, kdykoliv mohli. Svoje seznámení se v lese Libováji přenesli sem do čarovného koutku, kde volni a nikým nerušeni, šeptali si pohádky svojí lásky. Stromy šuměly nad nimi, větřík z polí zanášel k nim vůni máty, ticho kolem nebylo rušeno ničím, jen jich šepoty a vzdechy. Jak děti měli se rádi, v oči si hleděli, ruce tiskli, k sobě skloněni o lásce si šeptali — nemyslíce na dny zítřejší. Žili sobě, svým snům a svému mládí. Chvíle jich samoty byly jim studnicí blaha celé řady dalších snů, jich objetí bylo jim rájem celého života. Kunata ve Vlastě viděl prosté dítě svých snů, vyprávěl jí o životě zamlklých zámků, ona jemu o vůni luk a polí, při tom vlasy si hladili, k sobě se tiskli, naslouchajíce svému povídání jako děti dětem. Ani rozloučit se nikdy nemohli. A když se rozcházeli, ptal se Kunata:

»Kdy se zase sejdeme?«

»Až pozítří.«

»Proč tak dlouho máme čekat?«

»Tedy zítra.«

»Ano, zítra. Přijdeš jistě, Vlasto?«

»Jistě, Kunato.«

»Sejdeme se zase tady?«

»Ano.« —

»Pro dnešek tedy s bohem.«

»S bohem.«

Objali se. Než za ní vrátka zavřel, objali se znova a pak ještě jednou . . . . . .

Tak scházeli se tajně celé léto, nevynechali ani jedné umluvené chvíle. Až jednou nepřišel Kunata.

Vlasta čekala dlouho, v setmělost zámeckého parku dlouho nahlédala, každý šelest ji děsil, myslila již již že přijde, ale marně. S těžkou hlavou odcházela teprve pozdě večer polmi domů, když již měsíc vyšel. Nespala celou noc. Proč nepřišel? Co se stalo?

Ráno na dvorku ani k ní se dotírajících perliček nepohladila, na kámen sedla si a přemyšlela.

Zvěděla vše ještě téhož dne. Starý baron, vypátrav Kunatovy s ní tajné schůzky v zámeckém parku, jej k sobě zavolal, zle řádil a okamžitě jej do Prahy, kde trávívali zimu, vypravil, nevyčkav ani, až všichni společně do ní odjedou.

Byl konec schůzkám, touhám, snům a lásce. Vlasta obcházela kol zámeckého parku, stále sama, v něj smutně hleděla a on stále teskně šuměl, jakoby o zkazkách jejich tužeb si povídal.

Přešla zima, všichni vrátili se sem opět k novému pobytu — ale Kunata nepřijel.

»Zapomněl,« vzdychávala Vlasta, hlavu na zeď parku kladouc, »zapomněl. Jinak by aspoň tajně psal, něco vzkázal, ale co odejel, o něm ani slechu. Zapadl a v Praze zapomněl.«

Zdálo se jí, jakoby vše kolem zvážnělo a sesmutnělo. — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — — —

V podzimu náhle na zámku bylo živo. Hosté se sjížděli, kočárů plné nádvoří. Celé městečko bylo vzrušeno, zámek ozdoben a park celý osvětlen. Prapory vlály se střech, hostí nebylo konce, slavnostní fanfáry nepřestávaly.

Majorátní pán, baron Kunata, přijel s kontessou Eliškou — ku sňatku do zámecké kaple . . .

Večer byl tichý a krásný, jakých bylo málo. Vlasta šla do polí, nad nimiž vanul smutek, přiblížila se k zámeckému parku a rozpálenou hlavu o plot podeprouc, zahleděla se v okna, v nichž hořela světla a míhaly se stíny v drahých róbách, v okna, z nichž zazníval smích a do tiché noci se nesla lehká hudba tance. V míhajících se stínech hledala stín toho, po němž tak toužila.

Čekala dlouho. Měsíc vyplul na obloze, bledým leskem svezl se na zámek a náhle padl na tváře dvou postav na balkoně. To Kunata za ruce držel k němu skloněnou Elišku! Šeptali si cos, pak sklonili se k sobě blíže, on objal ji a na čelo políbil . . . .

Vlasta hlavu dlaněma sevřela, prsa hluboce se jí zvedla a v očích zaleskly se jí slzy.

Konec všemu!

Listy stromů zámeckého parku v tu chvíli teskně rozšuměly se jí nad hlavou, jakoby žal její vyprávěly je rozčechrávajícím větrům....

MANŽELSKÝ ROMÁN.

Všední či méně všední historie z manželského života.

Tři roky jsou svoji. —

Před svatbou kreslil si svoji budoucnost po boku mladé, milované ženy, plnou štěstí, plnou rodinného blaha. Měl již tenkrát vynikající postavení a ona brala si jej — jak se zdálo — dosti ráda. — —

Po svatbě žili měsíc, dva, snad i tři, dosti spokojeně. Avšak zlý červ — lidská pomluva — záhy začal se zavrtávati v jejich domácí krb a podrývat jejich štěstí.

Mladá paní doktorová má prý — jinou intimní známost!

Žárlivost rozdírala vřele milující srdce jejího manžela. — — —

Rok uplynul a jejich rodina se rozmnožila o dcerušku.

Zprvu kolovala divná pověst městem . . . . . že prý Bohdan . . . . . ale časem jako by vše usínalo.

Bohdan odejel, lid zapomínal . . . ale manžel zapomenouti nemohl.

— — — — — — — — — — — — — —

Dnes sedí proti sobě v jakémsi hrobovém klidu a tichém napjetí.

Ona u okna skloněna nad ruční prací, on v lenošce, hlavu o ruku opřenou, jakoby ponořen v zoufalé vzpomínky a opodál malé kučeravé děvčátko ruší svým žvatláním dusné ticho.

Dusivé napjetí . . . .

Těžký, dlouhý vzdech z jejích ňader, jeho křečovité odkašlání — a zas ticho.

Na věži táhle odbíjí sedm hodin.

Konečně vstala.

»Karle, prosím tě,« přerušila mlčení, »dovol, abych směla jít dnes k paní radové na návštěvu. Odpusť, že tě nechávám samotného — — — ty víš, že tě mám tak ráda,« a přistoupivši blíže, políbila jej na čelo.

»Jdi!«

Šum šatů . . . . cinkot šperků . . . . pohled do zrcadla a mladá paní sestupovala se schodů.

»Marie!« zavolal osamělý pán.

Služka přiběhla.

»Vezměte zde malou Irenku a jděte s ní ven na procházku.« —

Vše odešlo — on osamotněl.

Dřívější dusné ticho vleklo se dále.

Chodil po měkkých, kroky jeho tlumících kobercích, ruce vzadu složené, hlavu skloněnou na prsa. Těžké oddychování, křečovité trhání svalů v obličeji, vytřeštěné oči byly obrazem jeho rozhárané duše.

Konečně se zastavil.

Malý klíč zašramotil v psacím stolku a v jeho ruce zablýskl se revolver.

»Ty's jediný můj přítel,« jako ve snách trhaně mluvil, »a ty mně pomůžeš! — Já vím, že na návštěvu nešla, ale tam . . . ano tam — jak jsem o tom včera slyšel. Bohdan se opět vrátil a ona . . . . bídná, s ním má dostaveníčko, dole v háji . . . . Vím vše . . . . vše — — — a teď také věřím, že to naše ubohé děcko, jež jest mně hroznou upomínkou její nevěry, moje as není!« . .

Polozoufalý vyrazil ze dveří. — — —

Mezitím klidně v libém večerním chladu ševelících stromů v objetí dlela jeho žena s Bohdanem.

Nemýlil se!

Ohromen, jako bleskem zasáhnut, stanul opodál. Věděl dobře, kde dlí, věděl dobře koho líbá, koho miluje, ale přec, když děsnou skutečnost spatřil. byl překvapen — zkameněl — — —

»Můj drahý, věrně milovaný Bohdane,« zaslechl jako v mrákotách, »věř, že jeho jsem nikdy ráda neměla. Protivil, ba hnusil se mně, avšak já si jej vzala pouze proto, abych s ním nabyla postavení, abych byla zaopatřena a pak abych byla volnější. Vždyť teprve teď mohu se volně a bezpečně oddat naší lásce, aniž by kdo čeho tušil,« šeptala nevěrná žena v blahém zanícení, sklánějíc hlavu na prsa Bohdanova.

Nekonečná řada polibků . . . tichá rozmluva . . . . a — vstali.

» . . . . ano půjdem opět tam na to místo,« mluvil Bohdan, »kde byli isme prvně po tvojí svatbě a kde za nedlouho na to jsi mně svěřila, že budeš matkou mého děcka . . . .«

Děsné rozřešení zoufalé pravdy objevilo se teď skrytému jejímu manželu!

Otcem děcka jest — Bohdan! — — —

Malý revolver zvolna a tiše zvedal vzhůru . .

Byli již blízko, skorem u něho . . .

Poslouchal znova.

» . . . . věř, že pro tebe, můj Bohdane, chtěla bych i zemřít . . .«

»A zemřeš!« zběsile ze sebe vyrazil skrytý manžel.

Rána se rozlétla a jeho oběť — vlastní žena — klesla v zelenou trávu.

Bohdan, jenž před chvílí přísahal, že ochoten jest pro ni život položit, utekl, a on — klidně odcházel, jakoby nebylo příštího dne . . .

V

ZLOMENÝ KVĚT.

Jitka věnovala mně svoje tělo i svoji duši. —

Bylo to na podzim, kdy táhlý vítr ve skulinách plakal a kapky sychravého deště na tělo se lepily. Tehdy přijela do našeho městečka s rozbitou, několikačlennou divadelní společnosti, hledající skývu chleba. Zaklepala náhodou u mých dveří — skřehlá a hladovící. Hledala teplo čtyř stěn a laciný útulek. Nabídl jsem jí prázdný jeden svůj pokojík.

Po večerních představeních zval jsem ji k sobě a mezitím, co lampa v dráždícím pološeru na stole svou monotonní syčela píseň, my u teplých se hřáli kamen.

Pokojík dýchal teplem, vůní jejího těla, dýchal družností, sdílností a láskou. Hladil jsem její vlasy, hleděl do světlých jejích očí a chránil se před dotknutím její čistoty.

Celé srdce mně otevřela, rány jeho rozvázala, hojil jsem je, tišil, zaceloval. Tklivý její pohled, sevření mojí hlavy v bílých jejích loktech, úsměv plachý a dětský byl mi odměnou dražší celého světa.

Na noc čelo jsem jí líbal, ruce tiskl a na práh jejího pokojíka doprovázel . . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

Společnost chystala se k odjezdu.

Večer před tím smutni seděli jsme u krbu. Ten večer oheň v kamnech již se nesmál, ale v dřevech těžce sténal, lampa plakala a chlad odevšad padal. V naše duše padal a v nich se plazil.

Jitka seděla u mne tiše, oči vpřed upřené, plny stesku, plny bolu. Miloval jsem ji — líto bylo mně jí, líto toho ptáčete, jež zítra mělo odletět v jiné kraje.

»Zůstaňte u mne — věčně zůstaňte!« ruce její sevřev, jsem prosil.

Lekla se — mých slov se lekla. Hlavu odklonila a zamyslila se . . . .

»Nemohu — nezůstanu! Ptáče na ulici nalezené, zahřáté — a nic víc! Jaké v tom pro vás štěstí?«

»Láska«

»Ach, bože — láska! V upomínkách zachovejme si ji, ale před světem ji skryjme!«

Nepovolil jsem.

Pozdě na noc jsme spečetili slib lásky věčným závazkem spolužití.

A tu noc po prvé doprovázel jsem ji přes práh jejího pokojíka. — — — —

Žili jsme jenom pro sebe. Nikým neposvěcené manželství naše bylo plno věrnosti, polibků, oddanosti, plno tepla a úsměvů štěstí. Dny plné jasy letěly nad námi, láska usedla v naší domácnosti, spokojenost chodila s námi, klid hou-

pal se nad společným naším stolem a plnil naše sdílné spolužití.

Ale když stáli jsme na vrcholu štěstí, začal vrtati v nás červ maloměstských pomluv.

»Neoddáni — na divoko — fi!« ušklíbala se v domácnostech drobná ústa paní lékárníkové, té, jež při potkání svými chtivými pohledy nás probodávala.

Chystali jsme se k formálnímu sňatku. Před Bohem byli jsme již dávno svoji, tělem, duší svoji, ale k soudu nad námi zasedla mocnost jiná: nízcí, malí lidé — utrhační svými klepy a zlí svojí špatností.

Však i to nám bylo k smíchu. Žili jsme jenom svému štěstí, lidem jsme se vyhýbali a svoje sny jen přírodě jsme svěřovali.

Několik dní před sňatkem jsme se vraceli z luk a volných lesů. Jitka nesla si kvítí do svatební kytice. prosté polní kvítí — rudý vlčí mák a něžnou pomněnku.

Na náměstí potkaly nás maloměstské dámy. Jízlivě se nám smály, rty křivily a za námi se šklebily.

Jitka měla slzy v očích. A když podél nich jsme šli, prosté její květy paní lékárníková z rukou jí vyrazila a na ně šlápla.

Ty ostatní dámy se smály tomu vtipu celým sborem.

»Poběhlice sprostá . . . .« letěla jich slova za námi . . . .

Jitka klesla — — — — —

Večer doma kol krku mě držela, hlavu moji tiskla, líbala a plakala. Plnou duší, plnou láskou!

Těšil jsem ji.

»Jsem tvoji přítěží, miláčku, a to bolí, až ta bolest srdce svírá. Beze mne bude tobě lépe . .« stále opakovala.

Uložil jsem ji na lůžko, plnou horečky a pobloznění.

Nespala. Jen slzami kropila lůžko.

Ale ráno vstala klidna.

Při mém odchodu za povoláním políbila mě tak, až polibek ten pálil. Ruku ještě mi podala a usmála se za mnou . . . .

Naposledy.

Vrátiv se, doma jsem jí nenalezl. Vše bylo uspořádáno její pilnou rukou, na všem bylo znáti její stopy, ale jí zde nebylo.

Jen na mém stolku ležel od ní lístek: »Moje drahá duše — nezapomeň! Odcházím — jsouc jinými od tebe štvána. Srdce puká, hlava bolí! Jen tvoji lásku ke mně beru s sebou. — Tvoje Jitka.«

Klesl jsem ke stolu a ruce sepjal . . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

Téhož dne skopal lékárník svoji, vše umravňující ženu, přistihnuv ji při milostném poměru se svým laborantem.

V

PŘEKROČENÝ ZÁKAZ.

Vzpomínka ze studií.

Prvními kroky když dotkne se kráčející jaro probudivší se země a teplým svým dechem nalité pupence velkých květů a syté zeleně otevře, vzpomínám často dlouhé, stinné aleje p—seckých sadů.

Pod mohutnými, vysokými lipami, v korunách v obloukovitou klenbu anglickým vkusem přistřižených, bělá se dlouhá, rovná cesta, na níž od časného jara do pozdního podzimu promenující šumí davy, jak vzdálený hukot přes balvany se řítících vod. Bohatá zeleň čerstvě se rozpuklých listů, sytý smaragd velkých trávníků, barevné stromky kaštanových květů, pestré koberce záhůnků sladkou vydechující vůni a dutý bzukot včel vítá denní řady návštěvníků. Sošky bizarních figurek skrčených trpaslíků a skřítků šelmovsky z křoví vyhlížejí a stranou pod vysokými buky a topoly na velké pláni čerstvého pažitu majestátní se pase postava jelena a plaché mezi stromy oko na promenující upírá srna. V prostřed sadů, umění své vystavuje zahradnictví kol sochy Palackého, proti němuž zvedají se černé zbytky staletých hradeb, do výše širokými lupeny divoce se pnoucího vína zarostlých. Vějířovité listy vzácných palem pod nimi rozkládají svá ztepilá těla a bujné azalee hoří červeností svého velkokvětu.

V předvečer prvního máje, kdy veškeren teplý vzduch dechem procitnuvší země se zachvěl, kdy pupeny zlatého rybízu, vonného šeříku a panenské břízy se otevřely, kdy zazelenala se tráva a Vesna v sady vešla, první ostré tóny hudby ji v nich vždy uvítaly. Sta očí žhavým ohněm mládí tam zazářilo, sta srdcí se rozehřálo, úsměv na rty usedl, v hlavě jarní popěvek tiše zaťukal, vše omládlo, zveselilo se, oživlo — i lehké mraky beránků na obloze se vyjasnily, zastavily a usmály se na probuzený pod nimi nový život.

Podvečer plný teplé vůně, plný závratné písně jarní poesie se dostavil! Vše z jeho krásy a kouzla se radovalo, srdce novým citům otvíralo, jenom my studující z té krásy radovati jsme se nesměli.

»Z ústavu bude vyloučen každý, kdo sady navštíví,« zněl nad námi v budově školní vynesený zákaz, pod jehož tíhou krčily se naše duše a jímž šlapaly se v nich klíčící zrnka lepších citů..

Dnes toho všeho s hořkostí jen vzpomínám a bledou tvář svého přítele Loukoty si při tom představuji. Hluboké bylo jeho oko jak modro

studánky, duše jasná jak jarní píseň, srdce čisté jak v hloubce temného lesa zpívající potůček.

Ký div, že brzy přivolalo lásku snivé Kristiny našeho ředitele — jehož hněvu bouře zaburácela nad ní a blesky jeho svezly se ve škole nad Loukotou, kde jich křížem denně musel procházeti.

Hlavu Loukota v dlaně často skláněl, oko v zem upíral . . . . ale večer veškeré chmury pod polibky Kristininými zase se rozprchly. Těšila ho, otce omlouvala . . . .

Předvečer máje opět přišel.

Kristina byla v sadech, kde oheň lásky a žár veselí šlehal, kde hudba mezi stromy letěla, proplétala se a v jarním vzduchu houpala. Loukota věděl, že tam bude, nebránil jí tam jíti — sám však tam nemohl. Láska s překročením zákazu v něm bojovala. Bojoval dlouho — až láska zvítězila! Do sadů tajně vešel, o Kristinu pohledem zavadil a již ve chvilce v ústranní, za rašícím křovím, pod osamoceným velikánem dubem, jenž jarní pohádky k němu se tlačícím stromkům vyprávěl, usedli.

Kos koncertista nad nimi usedl a tím, čím srdce jejich překypovala, on v měkkých tónech flétnové písně sladkého milování snažil se radostně vyzpívati. K sobě stuleni a vůní dlouhých polibků spiti, neslyšeli za sebou tiché kroky a neuzřeli zamračenou tvář ředitele . . . .

První máj probudil se růžově.

Ve škole v očích všech nás sedělo nové mládí. Sotva sešli jsme se a zvonek počátek vyučování oznámil, vešel náš ředitel.

»Dnes ve středu odpoledne o Loukotovi před hlavní konferencí bude rokováno, an včera v sadech při koncertu byl viděn,« padala jeho chladná slova, na naše, teplým jasem planoucí duše.

Loukota zbledl, zapotácel se, hlavu sklonil a hluboké oko jeho jakoby pohaslo. V hlavě mu zavířilo . . . .

Chudá jizba, mozoly pro něho pracujících rodičů, jich ustarané a bídou sedřené tváře, jich naděje v lepší časy po jeho vystudování, jich dlouhá řada bezesných nocí, probdělých starostí o sehnání nutných peněz, laskavé oko matky, kříž na čele, jímž vždy při odchodu jej žehnala — to vše projelo mu nyní hlavou a slza s oka jeho spadla.

A nyní konec všemu . . . . konec . . . . on z ústavu bude vyloučen . . . .

Zachvěl se.

»Kristinu vyhledám, ona jediná přímluvou u otce musí pomoci . . . .«

* * *

Odpoledne bylo teplé. Slunko dralo se lehkými mráčky, růměnilo květy, padalo na město a prodíralo se okny vysoké školní budovy, usedlo

tam na zelený stůl, v jehož čele hněvem zarudlý ředitel shromážděnému sboru profesorskému vykládal o zpustlosti mládeže vůbec, o mravní zvrhlosti Loukoty zvláště, o překročení těžkého zákazu vejitím do městských sadů, o porušení veškeré disciplíny, o podkopávání autority celého ústavu a zlehčování celého přítomného sboru.

Slunce zde si pohrávající zatemnilo se, zamračilo a odběhlo, jakoby dalším slovům nemohlo naslouchati, odlétlo odtud daleko — až v dálce za městem usedlo si na růžový květ jabloňové aleje, pod níž Kristina stála s Loukotou.

»Před otce jsem klekla, za tebe prosila, krev srdce svého k nohám otci cedila — vše marně! Z ústavu vyloučen býti musí — musí — zněla jeho slova, pod jichž úderem má duše v bolestech se svíjela.«

»Kristinko!«

»Járo, můj jediný Járo!« . . .

Skřivánek, jakoby jejím výkřikem vyplašen, vznesl se ze zeleně vyrůstajícího obilí k jasem zářící obloze, zatrilkoval, perličkami svého hrdélka zachrastil a již v plném proudu s nedozírné výše dolů za veselého jásotu je sypal.

Teplý dech jara vanul krajem a na lesklé hladině vynořivšího se před Loukotou a Kristinou rybníka, na malých vlnkách houpaly se zářící

paprsky sem zaběhnuvšího slunce. Dlouhá byla jeho hladina, v pozadí v lukách se tratící a čistá jeho voda v dlouhých trsech leknínů tichou píseň opojného šeptala spánku a k sobě vábila.

V ní Loukota s Kristinou se zahleděli — —

— — — — — — — — — — — — — — — —

V ústavě ředitel řeč svou dokončil. Všichni mu přikývli, ruce zvedli a dle jich počtu byl Loukota z ústavu jednohlasně vyloučen . . . .

A v té chvíli na hladině rybníka do rákosí rozběhla se kola, pod nimiž ke dnu, v objetí spjatá, padala dvě mladá těla . . . .

KDYŽ LÉTA PLYNOU . . . .

Obrázek z letního zátiší.

Teplé léto po jarním se probuzení vstalo. Usedlo v rozvité květy, rozhoupalo se na zelených listech, vkradlo se do ukrytého hnízda mladých ptáčat, zavěsilo se na červených třešních, rozvlnilo se nad dozrávajícím obilím, usedlo na vysokých stráních v krvavých jahodách, svezlo se do třpytící se hladiny líně tekoucí řeky, na níž teplé paprsky slunce milliardy lesknoucích se kreslily perel, poskakovaly po ní, proplétaly se a v stříbro rozrážely.

Léto se smálo, ve vzduchu se třáslo, teplem svým přírodu sytilo a napájelo, sílu ve vše lilo, ovoce svojí síly rozhazovalo, život krví vzpružovalo a ohněm polévalo. —

Pod zelenými stráněmi roztockými těžce hýkal parník. Mohutné lopaty velkých kol do vody se vzpíraly, ji s hukotem rozrážely tak, až rozhoupané vlny ku břehům se rozutekly, o kameny na nich v bílou pěnu se rozrážely a drobným pískem v zátočinách si pohrávaly. Koupající se děti s dychtivostí na ně čekaly, rukama tloukly v ně, poskakovaly v nich, na nich se kolébaly, smály se, křičely, potápěly se a jich teplým ú-

derům záda nastavovaly. Ojedinělí chodci na březích se zastavovali, bílými šátky proti parníku mávali, rukama pozdravovali a vesele se smáli.

Na palubě parníku bylo živo. Seskupení výletníci volně oddychovali, přes zábradlí nad řeku skloněni, naslouchali šplounání vln, čela svá vystavovali z ní se vznášejícímu vánku letního chladu, duhovým barvám v ní laškujícího slunce přihlíželi, stopovali je a jimi se kochali.

Klid letního odpoledne ležel na vysokých stráních, kolébal se nad vodou, nad níž bílí rackové se houpali, k ní se skláněli, křídlama třepali a vzduchem kroužili. V zeleni na březích, pod chladem vysokých lip, krčily se čisté villy, k nim pískové se táhly cestičky, na nichž malé pobíhaly děti, obruče honily, za sebou běhaly, tahaly se a smály. Malý psík před jedním z domků se protáhl, zívl, k řece sběhl a zlostně, ze svého vyrušen jsa klidu, proti parníku zaštěkal.

Na pravé straně, pod holou skalou, mezi kamením, k balvanu tlačil se chudý domek s malou zahrádkou, v ní polosuché se plazily trsy žlutých okurek, v něž nad nimi stojící slunce svým teplem bilo. Na dvorku sehnutý stařeček, sedě na kameni, srp klepal, šedé slepice vedle v prachu pelešily se a u trní se bílá koza pásla. Jakoby kus bídy hozeno sem bylo k posměchu proti se zvedajícím letním villám zámožných

Pražanů, tak chudě a prostě klečel zde ten domek, o jednom okně a rozbitých dveří, tak naze ležel zde v tom suchopáru, požehnaném pouze trolícím se kamením. Stařeček ruce v klín položil a za parníkem se zahleděl . . . .

Vzadu na palubě stál Jiří. Zamyšlen hleděl na střídající se obrazy, podél se táhnoucích břehů. Tak známé mu byly a povědomé, i ten chudý stařeček v tom sešlém domku; vše jak před rokem bývalo i před dvěma, když je prvně viděl.

To byl posluchačem v druhém roce techniky. Vědeckou tehdy konal sem cestu s posluchači téhož roku, za vedení professora. Ještě teď, zdá se mu, jakoby slyšel jeho přednášku na palubě, o šroubu lodním a když do lesů stráně klecanské vystoupili, o úhlu zorném. Měřili pole, stráň, kolíky zaráželi, přístroje stavěli a on, k lesu s mírou byl poslán, vzdálenost jakous odměřiti.

Bylo tehdy jaro — květnaté, veselé jaro, smavé jaro, jak růžové děcko v peřince, tak ono přírodou se protahující. Země spokojeně si oddychovala, opojně voněla, květy se otvíraly, pupeny stromů se nalévaly a praskaly, chudobky na mezích se bělaly a mateřídouška vzduch sytila svojí vůní. Na stráni klecanské stromy tiše šuměly, jich větve jarní pohádky sobě vyprávěly, mech pod nimi chladem vábil. v roklích kapradí se snoubilo, jahody kvetly a bříza se loupala.

Prósou, rušící poesii omládlé přírody, zdálo se

mu geometrické měření. Z dozoru svých soudruhů se ztratil, na pokraji lesa stanul, jeho vůni dlouze v sebe táhl, prsa dechem rozšiřoval, tváře polibku jarního slunce vystavoval. Ticho kolněho zavládlé, hlavou mu zatočilo, oko zveselilo. Jak volným zde se cítil proti dusným ulicím Prahy, plným těžkého kouře a prachu, plným hlomozu, ryku a shonu! V té chvíli záviděl jas venkovu, jeho volnost a čistotu, jeho ticho a kouzlo. Jakoby toho všeho chtěl v krátkosti užíti, v rozhoupaný vánkem les se zahleděl . . .

Ticho bylo v něm. Jen ptáče v dálce kdes štěbetalo a srna větví zachrastila.

Sluch napjal, oko v stromy upřel. V nich zabělalo se cos, stříbrem smíchu zazvonilo, červená se mihla stuha, rukama zatleskání se ozvalo a z lesa před ním vyskočila — dívka!

Tváře hořely jí nachem, oči plály ohněm, vlasy jemné, dlouhé vlasy po šíji se jí v běhu svezly.

Jiří pohnul sebou, ona, leknouc se, plaše k němu hlavu zvedla.

»Polekal-li jsem vás — promiňte,« klobouk smekaje, se omlouval.

»Jenom trochu, prosím,« hlavu ona kloníc, úsměv na tvář vykouzlila.

Vyplašenou holubici Jiřímu se zdála. K ní blíže popošel a několik slov vyměnil.

V blízké myslivně, u svojí provdané sestry, byla z Brna návštěvou. Zde nejraději jaro s létem tráví. Zde pod korunami stinných stromů jest nejšťastnější a nejvolnější, když naslouchati může denně, kterak v jich korunách sta ptačích hrdélek svoje hude skladby, kterak v nich to láskou pláče, dlouze, tiše pláče, výská, směje se a touhou víří, tiše trilkuje a něhou překypuje.

— — — — — — — — — — — — — — — — —

Jiří vrátil se k ostatním. Veselost jej opustila, v hlavě vystupovaly mu obrazy u lesa zažité, dřívější jeho klid v těkavost se proměnil. Nikde nenalézal ticha, po němž ve svojí duši prahl, vše zdálo se mu hlučným a rušivým, rozčilujícím a cizotou dýšícím.

Po třech dnech sám jel ke Klecanům vyhledat v zátiší vonícího lesa tu, jež svým zjevem naplnila celou jeho duši a již i v nejtajnějších snech svých myšlenek před sebou vznášeti se viděl.

Našel ji — našel ji i po týdnu, kdy k ní znova se zatoulal, našel ji i později, kdykoliv ve volné chvíli za ní z dusné Prahy se vypravil. Těšívala se vždy Helena na něho, tak jako on nemohl jí se dočkati, u přístavu na něho čekávala, proti němu přijíždějícímu rukou na uvítanou mávala, s ním po vonných mezích běhala, pod ševelícími sedala stromy a na lukách ohnivé trhala blatouchy.

Jiří stápěl oči v její štíhlé postavě, v jejích hlubokých očích, hladil její hlavu, vlas rovnal — a když jednoho dne v podvečer nad nimi párek hrdliček se rozesmál a rozcukroval, k sobě ji přitiskl a dlouze zlíbal. Hlava opojnou závratí se mu zatočila, hruď zvedla, srdce zabušilo a rty zašeptaly:

»Má — jedině má Helo! — Helouši, jsi věčně můj?«

»Věčně — ty's mým celým světem,« strhnouc k dlouhým polibkům jeho kučeravou hlavu, v odpověď mu dala Hela. — — — — —

Od toho večera dny jich štěstím vzájemné a čisté se naplnily lásky, bezmeznou touhou a žízní častých styků. Dopisy vyměňovali, spolu se scházeli, sdílností plnili hlubiny svých duší, myšlenkami se sbližovali a něhou k sobě lnuli.

Jiří studoval pilně, Hele se vším se svěřoval, plány svojí budoucnosti před ní otvíral, na ukončení svých studií se těšil, o zajištění brzké existence přemýšlel, léta počítal a Hela, v háji když usedli a kukačka nad nimi zakukala, k němu se přitiskla a prst na ústa mu dala:

»Ztichа buď, můj Jiří! Kukačko, za kolik roků budeme svoji?«

»Ku-ku, ku-ku, ku-ku . . .« ozvalo se lesem.

Počítali nahodilé tyto zvuky, smáli se a k sobě tiskli. — — — — — —

Jiří brzy odejel na prázdniny, s Helou psali si,

z nich se vrátil, podzim dostavil se a Hela — do Brna k rodičům zas se odstěhovala.

Přišla zima. Konec vycházkám byl, Jiřímu dny se líně táhly, v duši šero padlo, v srdce tíha usedla si. Jen dopisy mu zbyly. Psával často — Hela také. Na jaro se těšil, s nímž, že do Klecan se ona vrátí, pevně doufal. A když přišlo — Hela nepřijela.

»Otec postonává,« psala, »matka sama ke všemu je, musím letos doma pomáhati. Až lépe u nás bude, přijedu a vše nahradíme sobě . . .«

Ten rok Jiřímu byl věčností. V šeru svého nízkého seděl pokojíka, na Letnou vždy se zahleděl, hlavu k prsoum sklonil, snil a vzpomínal. Na své štěstí, na svou lásku!

Ve snách zjevovala se mu denně Hela — jeho Hela! — —

Uběhl rok ten zase. Zima byla opět. Helena však — jen časem psala: »Otec již se uzdravil a ji do zábavy prvně vedl. Tančila mnoho — ještě dnes na ten tanec vzpomíná. Zvláště kvapík — ó, ten rychlý, prudký kvapík! Oči přivřít musila, když sálem unášel ji Jaroš, professor. Ji k sobě tiskl a jak na perutích nesl. A ta jeho slova, snivá slova! Nyní časem otce navštěvuje.«

Jiřího ta slova bodla! O Helu bál se, o ni se chvěl, k ní rozběhnouti by teď se chtěl, v její oči zahleděti a z jejích úst slyšeti, že není pravdou, co trápí jeho srdce, jejími slovy lásky

chtěl by vyhnati hada nedůvěry, v duši jeho se usadivšího, ji vyssávajícího, ji ničícího, z jejích úst znova chtěl by slyšeti: »Jiří — ty's mým celým světem!«

Psal jí, láskou zaklínal, o objasnění prosil a ona — po měsíci teprve odpověděla, aby ji svojí bezdůvodnou žárlivostí neobtěžoval.

Dlouhou potom dobu nechala vždy Jiřího na odpověď čekat a když psala, cizota a chlad z dopisu vždy vanul, krátkým byl a neupřímným — až přestala psát docela.

Život Jiřímu zdál se mukou, dny mu byly smutné a na ni stále mysle, noci v bezesnosti trávil. Ve chvíli jedné nevěřil, že ona vždy tak čistá, tak mu oddaná a upřímná, by mohla zapomenout, jeho opustit, s jiným mluvit, v navrácení se její lásky doufal, v usmíření věřil — ve chvíli však druhé, nedůvěrou plnil svoje nitro, v zoufalosti seděl, v beznaději se nořil. Dny plné bolu a odříkání, plné touhy a trýzně vlekly se nad jeho hlavou. Již v zapomenutí pohřbíval svoje štěstí . . . .

A ona — včera náhle psala, včera teprve, kdy nové léto po jarním se probuzení vstalo.

Psala suše: chce-li, by odpoledne na klecanské navštívil ji opět stráni . . . .

— — — — — — — — — — — — — — —

To vše dnes táhlo jeho hlavou, když na parníku se blížil ke Klecanům. Lhostejně na pohled

před sebe hleděl, na lodičku, vzadu na vlnách prudce se kolébající, se díval, ač srdce jeho nepokojem tlouklo. — — — —

Konečně ji spatřil — po dvou letech!

Na břehu bílým slunečníkem v písku cosi ryla.

Parník přirazil, k ní skočil, plaše k němu zvedla oči. Mlčky nastoupili spolu ke Klecanům cestu. Jiří úkosem k ní hleděl. Větší byla, silnější a ty dlouhé sukně dospělou ji činily. K ní se naklonil.

»Proč jsi včera psala, Helo?«

»Chtěla jsem vás naposledy vidět, pane.«

V srdci jej cos bodlo.

»Naposledy, moje Helo?«

»Již nejsem vaše Hela.«

»Nechci tomu věřit.«

»Uvěříte však. Sestru přijela jsem pozvat na svou svatbu.«

Hlava Jiřímu se zatočila.

»Professor Jaroš, o němž jsem vám kdysi psala, je za týden mým mužem.«

»A naše láska, Helo?«

»Láska, pane — jaká láska? To jen dětství bylo. Hlavní věc je chleba.«

»Ten já před vás s láskou jednou složiti chtěl.«

»Ach, jednou. Léta plynou a vy jste dosud pouhý student.«

Jiří trhl sebou.

»Měla jste mě někdy ráda?« ptal se.

»Snad — dnes těžko říci,« chladně děla.

Jiří odvrátil se.

Podala mu ruku.

»Chtěla jsem vás pouze vidět, pane — a nic více. Buďte s Bohem . . . .«

Odcházela. Jiří zahleděl se za ní. V srdci ho cos zabolelo . . . .

V

VŠEDNÍ KONEC ROMÁNU.

Tisíce stříbrných hvězd rozhozeno bylo již dávno na klidné obloze, dávno již květy ku spánku se přikrčily v zeleň trávy, dávno již ptáček uspal svoji milenou družku . . . . všude klid, všude posvátné ticho, rušené jen v dáli kdes v olšině klokotáním bdícího slavíka a lehkým šelestěním, večerním větérkem rozčechraných kadeří vysokých stromů, pod nimiž na klíně černovlasého jinocha seděla v hluboké myšlenky ponořená dívka. Bělostná její jedna ruka ovinuta byla kol jeho šíje, druhá jemně byla přitisknuta na její nevinná, v bílém oděvu se kryjící ňadra, hlava její vroubená světlým, v ladném nepořádku rozpuštěným vlasem, skloněna byla k jeho lícím, v krásně velkých, černých očích leskly se jí stříbrné perle slz a žhavé, malinové rty šeptaly: »ty odejdeš.« — — — — — —

Zdeňka byla ještě dítě plné snů a ideálů, plné nevinné koketerie. Adolfa poznala as před půl druhým rokem. Měla již před ním celou řadu jiných, lichotilo jí dvoření se jich, vyznání lásky — ale vždy, když žádaného cíle s nimi došla, vysmála se každému a hledala opět jiného. A teprve on — Adolf — tak přísné, otevřené po-

vahy, teprve ten nad ní zvítězil! Chodil s ní již delší dobu, o lásce však — ani zmínky.

Zdeňku jeho chladnost dráždila. Začla sama. Vyprávěla mu o lásce, o polibcích, tulila se k němu, vyprávěla mu, jak poznala nyní muže, kterého dovedla by opravdu a věčně milovat, snažila se v oči svoje vložit všechen oheň nadšení, aby jej okouzlila — ale marně. On ji chladně odstrčiv, se zasmál:

»Nejsem jako jiní, kteří vám lásku vyznali a na niž vy se smíchem jste za odměnu šlápla.«

Tím sítě její byly u něho přetrhány. Nezvítězila — podlehla sama. Přestat s ním mluvit nechtěla a proto chodila s ním dále a to — jak říkávala — jako s přítelem.

Každodenně chodili spolu, zabráni v živý hovor a ani nepozorovali, že místo citu přátelství se vkrádá v jejich srdce cit hlubší, mohutnější.

»Proč nebyl jste jako jiní,« s pláčem svěřila se mu kdysi Zdeňka, »proč neřekl jste, že mě máte rád, byla bych vás odstrčila jako jiné a byla bych šťastnou. Ale takto — — ne — — — já sama nevím proč — — já bojím se vás — — vy mne učiníte jednou nespokojenou, já budu bez vás nešťastnou . . . .« a tehda sama padla na jeho prsa a objala ho kolem šíje.

První polibek je spojil . . . .

Od té doby hovory jejich točily se kol jich budoucnosti. Rozmlouvali jak jeden bez druhého

bude žít, zda na sebe a jak často budou vzpomínat, rozmlouvali o sobě, až každý z nich jiného za druha a za družku pojme, ale při tom jinak myslili než mluvili. Rozuměli si oba příliš dobře, ač na oko rozumět si nechtěli.

Adolf vykládal jí nejčastěji, jak má žíti milující žena, bránil jí chodit s několika najednou, dopisovat si s jinými a ona — poslouchala.

»Opravdu nevím,« říkávala často, »co vy ještě ze mne uděláte. Ač vámi chci opovrhovat, nenávidět vás, přec vidím, že nemohu, že mě k vám cos poutá, že si vás přec více vážím, než těch druhých. Jen kdybyste nebyl na mne tak zlým, tak ukrutným, poslouchala bych vás ještě více.«

»A jak dlouho?« se smíchem tázal se vždy Adolf.

»Budete-li chtít, tak — navždy.«

Několik polibků bylo jí odměnou.

Tak plynul den po dni, srdce jejich stále a stále se sbližovala, více a více si rozuměli — až Adolfovi nastal den odchodu, den války.

Šli spolu ještě večer před jeho odchodem tam na pokraj toho lesa, kde tolik chvil spolu ztrávili. Teprve dnes poznali, jak těžko se loučí, teprve dnes poznali, jak srdce jejich k sobě přirostla.

»Viď, Adolfe, že zapomeneš?« jako s výčitkou tázala se Zdeňka.

»Nikdy! Slibuji ti, až se navrátím, že s otevřenou náručí poběhnu tobě vstříc a pak — —« dlouhá řada polibků byla pokračováním . . . . .

»A jak chceš, abych ti dokázala, že nemám jiného, jak jsi mně stále vyčítal, abych ti dokázala, že jenom tobě budu náležet?«

»Piš mně a to třeba každý týden — každý den.«

»A ty mně?«

»Rovněž tak« a důkazem pravosti jeho slov bylo Zdeňce silné, vášnivé stisknutí a opět spousta čistých polibků. — — — — —

»Prosím tě, Adolfe, neopouštěj mne,« úpěnlivě prosila Zdeňka. »Hleď, co jiného ženám zbývá, než vdát se. Milují-li však někoho a jej nedostanou, tu musí provdati se za jiného bez lásky, musí provdati se jenom proto, aby byly zaopatřeny. A opustíš-li mě ty, co jiného mně bude zbývat, než to, co zbývá jiným — se zaprodat! Pokud budeš mně psát, budu vědět, že vzpomínáš, že nemáš jiné a budu na tebe čekat. Zapomeneš-li však a mě odstrčíš — co potom? Adolfe, já se o tebe bojím . . .« a přitulila se blíže k němu.

— — — — — — — — — — — — — — —

Uplynulo léto, opadalo listí, těžký sever zaburácel v stromech — přešla zima, jaro a opět po roce teplý, letní vánek líbal krajinu.

Zdeňka měla před svatbou! Brala si již vzdálenějšího příbuzného — doktora. — —

Opět ten hvězdnatý, krásný večer jako před rokem, opět kolem ticho — Zdeňka naposledy za svobodna sedí tam u toho lesa . . . . sama . . . . jak opuštěná.

Posledně šla popatřit na ty vysoké, dumné stromy, posledně šla poslechnout ptačí píseň lásky, posledně šla v kyprý, vonný mech se vyplakat.

Vidí Adolfa jak jej poznala, vidí se v jeho objetí, vidí jej, jak s ní se loučil, jak se o něho bála.

Její tušení a skutečnost se vyplnila. Adolf zapomněl!

Zprvu psal jí často, pak méně a posléze — půl léta již o něm neví. Prosila jej o odpověď — ale marně.

V té právě době přišel sem onen doktor. Líbila se mu a on — požádal o její ruku. Nechtěla tomu, bránila se, avšak na domluvu rodičů, že jednou musí býti zaopatřena, oni, že věčně živi nebudou — svolila ke sňatku. Svolila, ač milovala jiného, ale ten ji odstrčil a zapomněl.

— — — — — — — — — — — — — — —

Obsluhoval jsem právě nemocné ve vojenské nemocnici, když přišel ke mně můj přítel a žádal mě, abych s ním jel na svatbu jeho příbuzné.

Svolil jsem.

Druhého dne blahopřál jsem ke sňatku — Zdeňce!

Spatřivši moji vojenskou uniformu a zvěděvši u kterého pluku sloužím, zarazila se a dychtivě ptala se po Adolfu Novákovi. Domnívaje se, že snad jest to její známý, klidně jsem odpověděl:

»Jak se pamatuji, slečno, leží onen mladý muž již půl roku těžce nemocen v naší nemocnici.«

Hořce zaúpěla.

Vzpamatovavši se, vše mně vyprávěla, prosila, abych jej pozdravoval a řekl, že vzpomíná a je nešťastná . . . . .

Do kostela kráčela Zdeňka jako předčasně zvadlá lilie, plna bolu a zoufání! — — —

Po svém návratu vyhledal jsem Adolfa.

Ležel na smrtelném lůžku. Vše vyslechl klidně, vyptával se na Zdeňku, na jejího manžela. — —

Držel jsem jeho hlavu, pohlížeje na jeho zavřené oči.

Ležel tiše. Konečně se ke mně obrátil a zašeptal:

»Jest Zdeňka šťastnou?«

»Nevím, příteli, na vás zapomenouti nemůže.«

»Bůh jí žehnej . . .«, obrátil se, stichl, jakoby usnul.

Usnul navždy . . . . .

VŠE ZAŠLO.

Obrázek z mizící Prahy.

Celé dny hrávala si Jitka s Karlem na malém dvorku, pod stínem starých, nikým nepěstěných stromů.

Malá, kučeravá její hlavinka jen jen třepetala se při běhu, když Karlovi utíkala a za velký, vykotlaný kaštan se schovávala. A což když hráli si na těch úzkých, křivolakých chodbičkách! Co tam bylo zákoutí, výklenků a schovávaček, v nichž ji Karel dlouho nemohl najíti! Jak myška kradla se vždy po dřevěných schodech, tiše, opatrně, aby ji neslyšel, za lomenici se schovala, do chodbičky houkla — ale marně ji Karel hledal. A což když slézali spolu pavlač! Ach, Bože, to teprve byl rej a shon! Než se Karel nadál, již byla na ní a ani ručky nepostačily chytat se jejích dřevěných, napolo již ulámaných okras a sloupů, již vyšvihla se na její zábradlí, podpěradlo obejmula a než se Karel nadál, již svezla se po něm dolů na dvoreček

Karla měla ráda. Rostli spolu, žili spolu. Byl na ni vždy hodným, o rohlík s ní se dělil, nahoru k nim zval ji, obrázky ukazoval, hračky půjčoval a v arkýři starém s ní i knížky čítával.

A vojáků co měl, velkých vojáků! I komandovat je uměl, dobře komandovat. To naučil jej jeho otec, setník ve výslužbě. Často přinesl je i k její mamince, dolů do přízemí, do té její úzké, šeré světničky a mezitím co tato šila, až stroj řinčel, Karel po podlaze je stavěl a komandoval. Zelený břečťan s okna snesli, to byl les, červenou fuchsii postavili, to byla silnice a již začal manévr.

Rázem proměnila se Jitce ta malá, dusná světnička v pravý ráj. Tak teplo zdálo se jí v ní, tak útulno, maminka bledá se usmívala, stroj vedl si svou, stehlíček na okně žvatlal a Karel vykládal. Oči na něm mohla vždy nechat, večer na dobrou noc i pusinku si dali a na druhý den se těšili. —

Ale jednou hořce Jitka zaplakala. Maminka vše zabalila, světničku vyklidila, na vozík ranec naložila a odjížděla k Vršovicům. I starý setník s Karlem se vystěhoval, někam prý na Malou Stranu.

A v několika dnech malý domek byl srovnán se zemí. — — — — —

* *
*

K salonům pana presidenta, po mramorovém schodišti, vystupoval nový vychovatel jeho dítek.

Široké, červené koberce tlumily jeho kroky, světlonošové na schodišti zdvihaly pozlacené

lampy, vysoké palmy rozkládaly nad kovovým zábradlím svoje široká ramena a křišťálový lustr houpal se u stropu.

Vychovatel se zastavil a kolem rozhlížel.

Jak se vše změnilo! Zde stával ten malý domek, v němž s dcerou chudé švadleny si kdysi hrával a dnes — dnes zde palác širokých portálů zvedá se k obloze.

Smáčkl knoflík, elektrický zvonek se rozezvučel, dvéře se otevřely a v nich — Jitka!

Po panu presidentovi jí se chladně zeptal a ona, slova nejsouc schopna, pouze rukou k salonům mu ukázala.

Za hlavu chytla se a zamyslila. Co se navzpomínala, co po Karlovi navzdychala! Když zde před léty se rozešli, kdo nadál by se, že zde se opět sejdou. Zde — a za takových okolností!

Tehdy měla ještě matku, dobrou svoji matku. Tu v hrob uložila a sama jsouc, do služby vstoupila. Jak se podivila, když dostala se sem, v tato místa, kde dříve ten malý se krčil domek a v němž rostlo její mládí, její štěstí, v němž tak se s Karlem naběhala . . . .

V tom — on se poroučel. U dveří o samotě jej osloví — pomyslila sobě.

A než otevřela, tiše k němu zašeptala:

»Zda mě ještě poznáváte?«

»Ó ano, Jitka . . . .«

»A zda ještě vzpomenete?«

»Na službu . . . .?« pohrdlivě zrakem ji změřiv, odcházel . . . . . .

V kuchyni Jitka shroutila se a plakala.

Vše zašlo . . . . .

Plakala hořce . . . . . .

V

V PODZIMU.

Kus fantasie

Vy jste všichni znali Bóžu! Vím dobře, že dosud pamatujete se na ni. Vždyť tak často potkávali jste ji volně kráčející v podzimu podél tiše plynoucího stříbra jasného potůčku, k osamělé, tiché, útulné kapličce, tam na Záduší, kde bývalo vždy tak milo, tak volno, tak snivě krásno, až srdce v těle mocněji zabušilo.

Já sám, ač dávno již vzdálen jsem těch míst, jež zřídka jsem sice vídával a jen několikráte v nich dlel, dosud ještě — když hlava má zamámena milliardy světel velkoměsta, když duše těžkým obtížena jest vzduchem, nehybně v dusných ulicích se povalujícím — vzpomínám těch míst a chvil tam prožitých.

V podzimu bývalo tam krásně, bývalo tam tiše. Padající listí, pod nohama v žlutý koberec se skládající, šustilo měkce, táhlé sloupy kouřů nad ohněm v polích jakoby s modlitbou k obloze se vznášely, žalostně tklivý zpěv opozděného pasáčka kdes z neurčita zaznívaly, předvečerní šero počínalo ve svůj lehký plášť večera kraj zahalovati, tesknota mlčky krčila se na každé suché, téměř holé již větvičce zamyšlených stromů a v srdce padalo neurčito jakés opuštěnosti.

V těch chvílích u kapličky nejčastěji potkával jsem Bóžu. Oko její bylo smutné, ústa zamlklá, hlava skloněna. —

Bóža byla hezké dítě! Tak, jak na jaře kytička vonných fialek byla milá, jak bílá konvalinka cudná, jak lilie čistá, jak rozpuklé poupě zahradní růže hezká, jak cukrující hrdlička smavá a jak k nebi třepetající se skřivánek veselá.

Zvážněla teprve tehda, když v srdéčko její vstoupila první láska a sesmutněla tehda, když Václav, nabaživ se čerstvého nachu jejích jahodových rtíčků, ji — opustil.

Tenkráte počala sama choditi ke »svojí kapličce«, jak ji nazývala. Byla »její«, poněvadž u ní spřádány byly veškeré sny její mladé lásky, veškeré tužby jejího srdce, poněvadž u ní sklánělа svoji hlavu na prsa Václavova a poněvadž u ní modlívala se k té velké tam Světici.

Žila krásný román svého mládí, krásný — přec však dosti všední. Tak jako jiná jiným, tak i ona Václavem byla nejen oklamána, ale i opuštěna.

Václav, jak hezký, tak lehkomyslný, přeložen jsa jinam, zapomněl úplně a oženil se s jinou.

Jsou tomu právě tři roky! Podzim tenkráte byl smutnějším, bolestnějším — bolestnějším pro Bóžu. Plakala hořce u svojí kapličky, slzy pro Václava — hořké slzy — tenkrát ronila.

Vy jste ji také viděli, když jste šli kolem ní, však pomoci jste jí nikdo nemohl. Bol její nedal se ničím léčiti, vy jste jí sice chtěli pomoci, ale vše bylo marným! Jediný Václav mohl ji uzdraviti, při životu ji zachrániti, ten ale nechtěl, nedbal a více již pomoci nemohl, jsa k jiné nerozlučným svazkem vázán.

Bóža bledla, chřadla, »svoji kapličku« opouštěla, jsouc na lůžko připoutána.

A když zima, jaro a léto podalo si ruce, když opět přišel podzim — nový, krásně čistý, teskně milý podzim, divně to hrčelo již v jejích prsou.

Mdle jasný paprsek podzimního slunce políbil ji na lůžku — povstala — ulehčilo se jí.

Dovedli ji bledou, vysílenou, chvějící se k »její kapličce«. Chtěla ji znovu vidět. Ten den v podzimu byl tehda tak vonným a tak čistým, jak v mořských vlnách se koupající bílá panna, byl vábným a k tichému vybízel životu. Příroda dřímala sice — ale jen tak tiše, tak slabě, jakoby na letní polibek slunce zase čekala.

Bóža plakala tak hořce, až srdce usedalo. Zdálo se jí býti volněji, dýchala čistě, doufala v obrat, nevidouc při tom za ní se chechtající bílou Smrt, jež ledovou svoji ruku jí na hlavu kladla.

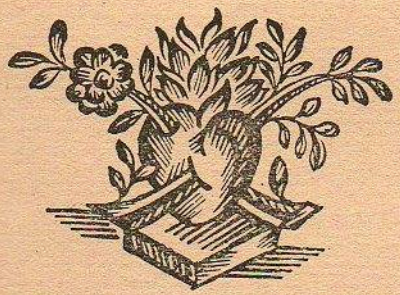
Byl to poslední občerstvující doušek života, jejž tato Bóže, tak jako každému před posledním

okamžikem žití popřávala, aby po něm na vždy oči její ve věčnou zatlačila tmu.

Druhého dne Bóży nebylo . . . . .

Padající listí, pod nohama v žlutý koberec se skládající, opět šustilo měkce, táhlé sloupy kouřů nad ohněm v polích jakoby s modlitbou k obloze se opět vznášely, žalostně tklivý zpěv opozděného pasáčka kdes z neurčita opět zaznával, předvečerní šero počínalo ve svůj lehký plášť večera kraj opět zahalovati, tesknota mlčky opět krčila se na každé suché, téměř holé již větvičce zamyšlených stromů, v srdce opět padalo neurčito jakés opuštěnosti . . . . vše jak před rokem, dvěma, třemi . . . . jen hlas umíráčku v to nově zaznával, když ku hrobu jste tehda nesli — Bóžu . . . . !

Toť pozvolné, smutně zoufalé, stále stejně se opakující — všeho umírání!

OBSAH:

	Strana
Konec nadějím	7
Jedna z mnoha jiných	21
Pohádka zámeckého parku	26
Manželský román	36
Zlomený květ	40
Překročený zákaz	44
Když léta plynou	50
Všední konec románu	60
Vše zašlo	66
V podzimu	70

Od téhož autora vyšlo:

V literatuře odborné:

Klíč k vypočítání osobní daně z příjmu.
Osobní daň z příjmu.
Členové komisí odhadních.
Všeobecná daň z výdělku.
Klíč k vypočítání daně z příjmu (nové vyd.).
Daňový slovník.
Daňové úlevy.
Daň z válečných zisků.

V belletrii:

Ve volném vzduchu. Veselohra v 1 jedn.

Do tisku připraveno:

Nad astrami podzim táhne. Povídky a drobné črty.
Na zápraží. Drobné humoresky.
Z úhoru a suchopáru. Kancelářských vzpomínek řada I.
On má strýčka. Satirická veselohra o 1 jednání.

V „Edici Erotické“

dosud vyšlo:

I. Jakub Casanova: Milkování s Lucií. **Rozebráno.**
II. Catulle Mendès: Zlaté chmýří. 50 h.
III. Honoré de Balzac: Všední hřích. 50 h.
IV. Pière Louys: Leda a Byblis. 40 h.
V. Jos. Lukavský: Kleopatra. 40 h.
VI. Giovanni Boccaccio: Z Decameronu. 50 h.
VII. Guy de Maupassant: Před spaním. 50 h.
VIII. Abel Hermant: Jediná svého druhu. 60 h.
IX. Marcel Prévost: Tři listy žen. 50 h.
X. Hrabě z Bonnevalů: Milostná dobrodružství. 50 h.
XI. Catulle Mendès: Slečny Ménechmeovy. 40 h.
XII. Choderlos de Laclos: Nebezpečná přátelství. 60 h.
XIII. Jos. F. Karas: Paní Snů. 60 h.
XIV. Guy de Maupassant: Lůžko. 60 h.
XV. Honoré de Balzac: Milenka králova. 60 h.
XVI. O. J. Bierbaum: Markétka a tři mládenci. 50 h.
XVII. Rudolf Kepka: Studentské lásky. 40 h.
XVIII. Povídky královny Navarrské. 40 h.
XIX. Catulle Mendès: Historky do koupele. 60 h.
XX. Arnošt Czech z Czechenherzů: Hetéra. 30 h.
XXI. Zygmunt Niedźwiecki: Dostaveníčko. 30 h.
XXII. A. Turková: Srdce zaplálo... Básně v próse. 1 K.
XXIII. Michel Provins: Z dialogů lásky. 80 h.
XXIV. Viktor Hánek: Vlny rozkoše. 1 K.
XXV. Marcel Prévost: Další listy žen. 60 h.
XXVI. Arnošt Czech z Czechenherzů: Kupidovy hry o život i smrt. 1 K.
XXVII. O. J. Bierbaum: Milostné styky krásné Sáry. 40 h.
XXVIII. Zykmunt Niedzwiecki: Prostředek proti ďáblovi. 1 K.
XXIX. Frant. S. Paukner: Zmařené duše. 1 K.

Zasílá každý knihkupec
nebo přímo
Přemysl Plaček,
knihkupec a nakladatel v Pacově.

K cenám nutno připočítat 10% vál. přirážky.